

סוחרים בזיהום: ב-2012 ייסגר חלון האפשרויות המאפשר לחברות ישראליות להרוויח מסחר בגזי חממה

08.1.2009 | 11:29 יעל פולק

"חלון ההזדמנויות של החברות הישראליות להרוויח מסחר בגזי חממה צפוי להיסגר ב-2012, וכדאי להן למהר ולבצע כבר עכשיו פרויקטים להפחתת היקף הפליטות שלהם", אומרים עורכי הדין איתי יונאי ואמנון אפשטיין, המייצגים חברות ישראליות ובינלאומיות במסחר בגזי חממה. "שוק זכויות זה גדל מדי שנה באופן משמעותי, ועל אף ירידה לא קטנה (כ-20%) במחירי הזכויות בחודשים האחרונים, כתוצאה מההאטה הגלובלית, צפוי היקף הסחר העולמי להגיע כבר בסיכום שנת 2008 ל-100 מיליארד דולר".

"חלון ההזדמנויות הזה צפוי

להיסגר כליל בשנים הקרובות, שכן הנחת העבודה הרווחת היא שבמסגרת כל הסכם שיושג ביחס לשנת 2013 ואילך גם ישראל תידרש להתחייב להפחית את היקף הפליטות. ומכאן, שחברות ישראליות יחויבו לפעול ולהפחית את היקף הפליטות שלהן עצמן, ולכן לא יוכלו עוד למכור את הזכויות הנבועות מפרויקטים להפחתת הפליטות".

יונאי ואפשטיין ממליצים לחברות ישראליות "לבצע כבר עכשיו, באופן וולונטרי, פרויקטים להפחתת היקף הפליטות שלהם - פרויקטים שעשויים להביא להם לרווחים לא מבוטלים עד לשנת 2012, ואשר נראה כי ידרשו לבצעם ממילא בתוך שנים ספורות. בעקבות ביצוע פרויקטים כאלו מנפיק האו"ם נקודות זכות (CER) - כאשר שוויה כיום של נקודת זכות ל-2009 הוא כ-13 דולר. הפרויקטים הענקיים יכולים להגיע גם ל-18 מיליון נקודות זכות בשנה, אך אין פרויקטים בהיקפים כאלו בישראל. היקפו של פרויקט ממוצע בישראל הוא של 0.5 מיליון נקודות זכות בשנה".

"אחד התנאים לרישום של פרויקט באו"ם ולמכירת הזכויות הנבועות ממנו, הוא כי הפרויקט יהיה וולונטרי. פרויקט אשר חברה ביצעה כיוון שנדרשה לכך על פי חוק, לא יהיה ככל הנראה בר רישום, וההפחתות הנבועות לא יוכלו להימכר תחת פרוטוקול קיוטו. והנה, במהלך מושב הכנסת האחרון הוגשה בנושא זה ממש הצעת חוק פרטית, על ידי חברי הכנסת אופיר פינס פז, גלעד ארדן, דב חנין ועמירה דותן, הקובעת יעדי הפחתה למדינה כולה, ואשר על פיה על הממשלה לקבוע את הדרכים והמנגנונים לעמוד ביעדים אלו. הצעה זו אמנם לא עברה עדיין קריאה ראשונה, אולם יש לצפות כי במושב הכנסת הקרוב היא תעלה לדיון".

מרבית הזכויות נרכשות אמנם מהודו וסין, אך יונאי ואפשטיין מסבירים כי "גם לחברות ישראליות יש מקום בשוק זה, ופרויקטים בארץ מעוררים עניין רב בקרב מוסדות פיננסיים וצרכני קצה בינלאומיים גדולים, הן בשל רצונם לגוון את פורטפוליו הרכישות שלהם והן בגלל אמינותם היחסית של הפרויקטים בארץ. ואכן, לאחרונה מכרו כמה גופים וחברות ישראליות גדולות את מצאי הזכויות שלהן עד לשנת 2012, לגופים בינלאומיים גדולים".

פרוטוקול קיוטו, שנחתם ב-2005, מציב יעדים משפטיים מחייבים לקיצוץ פליטת גזי החממה בידי המדינות העשירות, ב-5.2% מתחת לרמה שנרשמה בשנת 1990. המדינות החתומות חייבות לעמוד ביעד זה עד השנים 2008-2012. 40 מדינות מתועשות חתמו על פרוטוקול קיוטו. אוסטרליה וארה"ב, המזמהת הגדולה בעולם, סירבו לחתום על המסמך. בעבר טען בוש כי יישום הפרוטוקול הוא יקר מדי, אך לקראת חילופי הממשל בארה"ב ייתכן כי אובמה יחליט להצטרף למדינות החתומות על הפרוטוקול. גז החממה העיקרי הוא דו תחמוצת הפחמן, הנפלט בשריפת דלקים מאובנים בכורים, במפעלים ובמכוניות, וגם בשל כריתת עצים

